

Seat No. : _____

MF-116

March-2022

B.A., Sem.-I

EC-I-102 : Sanskrit

(स्वप्नवासवदत्तम्)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

सूचनाઓ : (1) વિભાગ-I માં બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

Instructions : All questions in Section-I carry equal marks.

(2) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ લખો.

Write the answer to any **three** questions from Section-I.

(3) વિભાગ-II માં બધા 9 પ્રશ્નો ફરિજયાત છે.

All 9 Questions in Section-II are compulsory.

વિભાગ – I / Section – I

1. મહાકવિ ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. 14

Evaluate Poet Bhasa as a dramatist.

2. 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્'ને આધારે પાંચમા અંકનું રસદર્શન કરો. 14

Observe the fifth issue based on Swapnavasavadattam.

3. ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 14

Write short note : (any **two**)

(1) બ્રહ્મચારીપ્રસંગ: ।

(2) 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્' – શીર્ષક.

Title of સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ ।

(3) વિદૂષકનું પાત્ર.

Character of Vidooshak.

(4) પ્રમદવન-દૃશ્યમ્ ।

4. 'स्वप्नवासवदत्तम्'ने आधारे उदयननुं पात्रालेखन करो. 14
Describe characterization of Udayan based on Swapnavasavadattam.
5. 'स्वप्नवासवदत्तम्'ना परिप्रेक्ष्यमां वासवदत्तानुं सर्वांगी पात्रालेखन आलेखो. 14
Describe comprehensive characterization of Vasavadatta from the perspective of Swapnavasavadattam.
6. संस्कृत नाटकनी उत्पत्ति अने विकासना विविध मतो विगते ज्ञावो. 14
Explain in detail the different views on the origin and development of Sanskrit drama.
7. नीचेनामांथी त्राशु श्लोकोनो अनुवाद करो : 14
Translate **three** verses from the following :
- (1) विस्रब्धं हरिणाश्चरन्त्यचकिता देशागतप्रत्यया
वृक्षाः पुष्पफलैः समृद्धविटपाः सर्वे दयारक्षिताः ।
भूयिष्ठं कपिलानि गोकुलधनान्यक्षेत्रवत्यो दिशो
निःसंदिग्धमिदं तपोवनमयं धूमो हि बह्वाश्रयः ॥
- (2) खगा वासोपेताः सलिलमवगाढो मुनिजनः
प्रदिप्तोऽग्निर्भाति प्रविचरति धूमो मुनिवनम् ।
परिभ्रष्टो दूराद् रविरपि संक्षिप्तकिरणो
रथं व्यावर्तासौ प्रविशति शनैरस्तशिखरम् ॥
- (3) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोऽनुरागः
स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुःखं नवत्वम् ।
यात्रा त्वेषा यद् विमुच्येह बाष्पं
प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः प्रसादम् ॥
- (4) शय्या नावनता तथास्तृतसमा न व्याकुलप्रच्छदा
न क्लिष्टं हि शिरोपधानममलं शीर्षाभिघातौषधैः ।
रोगे दृष्टिविलोभनं जनयतु शोभा न काचित् कृता
प्राणी प्राप्य रुजा पुनर्न शयनं शीघ्रं स्वयं मुञ्चति ॥
- (5) भिन्नास्ते रिपवो भवद्गुणरताः पौराः समाश्वासिताः
पाष्णीं यापि भवत्प्रयाणसमये तस्या विधानं कृतम् ।
यद् यद् साध्यमरिप्रमाथजननं तत् तन्मयानुष्ठितं
तीर्णा चापि बलैर्नदी त्रिपथगा वत्साश्च हस्ते तव ॥

8. नीचेनाभांथी गभे ते त्रण ससंदर्भ सभज्ञवो :

14

Explain the following **three** contexts :

- (1) अहो अकरुणा: खल्वीश्वरा: ।
- (2) आर्यपुत्रोऽपि नाम परकीय: संवृत्त: ।
- (3) दुःखं न्यासस्य रक्षणम् ।
- (4) तपोवनानि नामातिथिजनस्य स्वगेहम् ।
- (5) अहो महद्भारमुद्वहति रुमण्वान् ।

विभाग – II / Section – II

9. नीचेना प्रश्नोना उत्तर साया विकल्प शोधी आपो :

8

Find the correct answer and give the answer from the following questions :

- (1) म्हाकवि भासनां नाटकोनी शोध कोणे करी होती ?
  - (a) र.छो. परीष्
  - (b) ज.के. लट्ट
  - (c) टी.गणपति शास्त्री
  - (d) वी. गजानन शास्त्री
- (2) पद्मावती कथा राजानी अडेन होती ?
  - (a) म्हासेन
  - (b) अग्निमित्र
  - (c) दर्शक
  - (d) प्रद्योत
- (3) नान्द्यन्ते ततः प्रविशति _____ ।
  - (a) प्रवेशकः
  - (b) विदूषकः
  - (c) सूत्रधारः
  - (d) राजा
- (4) पद्मावती कर्ण क्रीडा करती होती ?
  - (a) सखिल
  - (b) कन्दुक
  - (c) धूत
  - (d) यित्र
- (5) उदयननी वीणानुं नाम शुं हुतुं ?
  - (a) उदयवती
  - (b) आनंदमयी
  - (c) धोषवती
  - (d) अंधुजुवी

- (6) 'तमने कोण व्हालां छे, पद्मावती के वासवदत्ता ?' – आवो प्रश्न राजाने कोण पूछे छे ?
- (a) येटी (b) विदूषक
(c) सैनिक (d) ब्रह्मचारी
- (7) राणी पद्मावतीनी पथारी क्थां करवाभां आवी छती ?
- (a) सभागृहभां (b) समुद्रगृहभां
(c) प्रमदवनभां (d) राजगृहभां
- (8) नाटकनी उत्पत्ति वभते क्था वेदभांथी क्थावस्तु लेवाभां आव्युं ?
- (a) ऋग्वेद (b) अथर्ववेद
(c) सामवेद (d) यजुर्वेद
-

Seat No. : _____

MF-116

March-2022

B.A., Sem.-I

EC-I-102 : Sanskrit

(ભગવદ્જુકીયમ્)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચનાઓ : (1) વિભાગ-I માં બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

Instructions : All questions in Section-I carry equal marks.

(2) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ લખો.

Write the answer to any **three** questions from Section-I.

(3) વિભાગ-II માં બધા 9 પ્રશ્નો ફરિજયાત છે.

All 9 Questions in Section-II are compulsory.

વિભાગ – I / Section – I

1. 'ભગવદ્જુકીયમ્ – માં વ્યંગ્ય પ્રકારનું હાસ્ય છે.' – આ વિધાનને સમજાવો. 14

'Bhagavad-Jjukiyam has satirical kind of humor.' – Explain this statement.

2. ભગવદ્જુકીયમ્ને આધારે શાંડિલ્યનું પાત્રાલેખન આલેખો. 14

Describe characterization of Shandilya based on Bhagavad-Jjukiyam.

3. ભગવદ્જુકીયમ્ને આધારે આત્મા અને શરીરના સમ્બન્ધ વિશે નોંધ લખો. 14

Write a note about the relationship between soul and body based on Bhagavad-Jjukiyam.

4. ભગવદ્જુકીયમ્માં યમદૂતની ભૂલથી ઊભી થયેલી પરિસ્થિતિનું વર્ણન કરો. 14

Describe the situation arising out of Yamadoot's mistake in Bhagavad-Jjukiyam.

5. ભગવદ્જુકીયમ્ને આધારે વસન્તસેનાનું પાત્રાલેખન વર્ણવો. 14

Describe the characterization of Vasantsena on the basis of Bhagavad-Jjukiyam.

6. ભગવદજ્જુકીયમ્ને આધારે પરિવ્રાજકનું પાત્રાલોખન કરો. 14
Describe the characterization of Parivrajak on the basis of Bhagavad-Jjukiyam.

7. નીચેના ત્રણેય શ્લોકોનો અનુવાદ કરો : 14

Translate the following all three verses :

(1) જ્ઞાનમૂલં તપઃ સારં સત્વસ્થં દ્વન્દ્વનાશનમ્ ।

મુક્તં દ્વેષાચ્ચ રાગાચ્ચ યોગ ઇત્યભિધીયતે ॥

(2) સ્વકર્મ ભોક્તું જાયન્તે પ્રાયેણૈવ હિ જન્તવઃ ।

ક્ષીણે કર્મણિ ચાન્યત્ર પુનર્ગચ્છન્તિ દેહિનઃ ॥

(3) સુખેષુ દુઃખેષુ ચ નિત્યતુલ્યતાં

ભયેષુ હર્ષેષુ ચ નાતિરિક્તતામ્ ।

સુહૃત્સ્વમિત્રેષુ ચ ભાવતુલ્યતાં

વદન્તિ તાં તત્ત્વવિદો હ્યસઙ્ગતામ્ ॥

8. નીચેના ત્રણેય સસંદર્ભ સમજાવો : 14

Explain the following three contexts :

(1) મન્ત્રયમાણાય નમો ભગવતે બુદ્ધાય આહારપ્રમાદઃ સર્વપ્રમાદ ઇતિ ।

(2) ન શક્યમશિક્ષિતેન કિંચિદપિ જ્ઞાતમ્ ।

(3) ધન્યાઃ ખલુ સધનાઃ ।

વિભાગ – II / Section – II

9. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સાચા વિકલ્પ શોધી આપો : 8

Find the correct answer and give the answer from the following questions :

(1) શાંડિલ્ય ઉદ્યાનમાં પ્રવેશતાં કોનાથી ડરી જાય છે ?

(a) મોર

(b) ચોર

(c) ભ્રમર

(d) સૈનિક

- (2) શાંડિલ્ય કોણ હતો ?
- (a) ગુરુ (b) શિષ્ય
(c) સેવક (d) દૂત
- (3) વસન્તસેના કોણ હતી ?
- (a) ભક્ત (b) ગણિકા
(c) વૈદ્ય (d) દાસી
- (4) પાછો ફરેલો ચમદૂત વસન્તસેનાના આત્માને કોના શરીરમાં મૂકીને ચાલ્યો જાય છે ?
- (a) શાંડિલ્ય (b) પરિવ્રાજક
(c) વૈદ્ય (d) ચેટી
- (5) વસન્તસેનાના પ્રેમીનું નામ શું છે ?
- (a) શર્વિલક (b) રામિલક
(c) ચંદનક (d) સોમિલક
- (6) પરિવ્રાજક કોને વિશ્વાસ કરાવવા વસન્તસેનાના મૃતશરીરમાં પ્રવેશે છે ?
- (a) ચમદૂત (b) રામલિક
(c) શાંડિલ્ય (d) ચેટી
- (7) એકાંકી પ્રહસન કેટલા સમયગાળામાં પૂર્ણ થવું જોઈએ ?
- (a) સવારથી સાંજ (b) બે દિવસ
(c) સપ્તાહ (d) સવારથી બપોર
- (8) ભગવદ્ગ્યુકીયમ્ પ્રહસનના અંતે કયા પાત્રનો ઉત્કર્ષ થયેલો જોવા મળે છે ?
- (a) પરિવ્રાજક (b) શાંડિલ્ય
(c) વસન્તસેના (d) ચમદૂત

